

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Acta Ecclesiae Mediolanensis

Acta Synodalia Dioecesana Ecclesiae Mediolanensis, Pars Secunda

Borromeo, Carlo

Brixiae, 1603

De praeparatione qua[m] concionator vniuersè generatimque adhibebit ad concionandi munus salutariter exequendum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11399

tas habebit: vt nec materiam quæ ingenij sui viribus præstet, nec formam dicendi sumat, ad quam appositus nullo modo videatur.

Ad quam sanè rem multum adiuuenti hoc affert, si amicum, aut alium adhibebit, præsertim concionandi vñ peritū; qui semel, iterum, atq; adeo sæpius publice concionantem audiat: quiq; non ambitiosè corrigat, sed liberè, priuatim, remotisque arbitris moneat, si quid in aliqua parte erratum sit.

Ad imitandum etiam sibi cõstituet aliquem prædicandi laude florentem.

Quo in genere illud accuratè cauebit, vt ne (quod pleriq; faciunt) leuia quædam, ac sæpe etiam vitiosa imitetur; sed illa tantum, quæ sapientum iudicio præclara atque egregia in eo potissimum cernuntur.

Verum enimverò sicut diligentissimè videre debet, quem è concionatoribus qui nunc sunt, aut certè superioribus temporibus extiterunt, ad imitationem deligat: ita maximè sibi veteres patres proponat, quorum in dicendo virtutes sequatur; Gregorij Magni, & Chrysoctomi disciplinæ moralis copiam; Leonis Magni & Basilij grauitatem; Nazianzeni vim, Nysseni subtilitatem, Augustini acumen, Ambrosij temperatum dicendi genus, Bernardi dulcem, deuotamq; orationem; atque omnino admirabilem & diuinam eloquentiam sanctissimi Pauli Apostoli: cui vni omnia quæ summi sunt concionatoris, atque adeo oratoris, multis præclaris exemplis tribuunt doctissimi patres, Augustinus, & Chrysoctomus.

In concione autem quam habiturus est, illud sibi potissimum proponet, in quo omnes neruos roburq; industriz suæ adhibeat, & in quo munus suum versari cognoscat; vt auditorum scilicet animos commoueat: cum præsertim peccent homines, non tam quia verum ignorent, quam quòd malè affecti sint.

Dabit igitur operam, vt quemadmodum per singula corporis membra sanguis diffunditur; ita in omnibus concionis suæ partibus quædam insint, quæ ad commouendum valeant.

Quare locos omnes optimè percipiet

sanctarum affectionum; quæ mox supra commemorata sunt.

Postea verò quàm ijs doctrinarum ornamentis Deo benè iuuante instructus ad prædicationis functionem accesserit: hæc quæ sequuntur, omnino curabit, atque exequetur.

De præparatione quâ concionator vniuersè generatimq; adhibebit ad concionandi munus salutari-
ter exequendum.

QVO studiosus, atque adeo religiosus concionator muneris præstantissimi, quod sanctè & suscipere, & gerere debet, partes exequatur; illius in primis dignitatem auctoritatèq; attentè cogitabit.

Qua in cogitatione hæc quatuor facillè perspiciet.

Primum scilicet ad Dei omnipotentis gloriam, ad animarumq; salutè referri omnem concionandi vim ac rationem. Deinde se, qui prædicationis munus aggrèditur, ministrum esse, per quem verbum Dei ab ipso diuini spiritus fonte ducitur ad fidelium añas diuinitus irrigandas. Post, res etiam sanctas diuineq; traditas à se tractari oportere.

Tum præterea id prædicationis munus quod capeset, non modò sanctissimis ac diuinis viris, prophetis, Apostolisq; à Deo commissum, sed ab ipso etiam Dei filio Christo Domino præstitum esse.

Verum quò magis, atque magis se se excitet; videbit diligenter, quanta, & quàm summa difficultas ei proponitur, qui in tanta, tamq; perpetua & mundi & Sata-næ oppugnatione fidelium animas ad viam Domini reuocare contendit.

Atque ijs quidem sempiternis aduersarijs cum ad resistendum se imparem esse senserit; non modò illis virtutum armis, vt ostendimus, se communit, sed assidua prece, & ieiunio frequenti Dei auxilium implorabit, ad impetus hostium adeo importunorum repellendos.

Cum autem benè appositèq; dicere, sit omnium iudicio vel maximè difficile; huius sanè rei difficultatem aliquando, ac potius frequenter meditabitur; vt ardentiori studio confugiat ad Deum, qui diuini sui spiritus afflatu omnia dicendi
adiu-

adiamenta subministrare potest.

Neque porro viribus suis fidet; sed imbecillitatem suam rectè agnoscens, se se coram Deo abijcet: cuius cœlesti benignitate ipse, quamuis abiectus, & prædicationis munere indignus, adiuuetur.

Vtq; ad omnia sancta studia, quibus iuuare possit, vehementius accendatur, se cum sepe reputabit, quàm magnum præmium cõsequatur, qui ab errore viæ suæ peccantem abduxerit. [Qui enim conuerti fecerit peccatorem, inquit S. Iacobus, ab errore viæ suæ: saluabit animam eius à morte, & operiet multitudinem peccatorum.]

Hæc sapè, pieq; meditatus, is qui cœlestis doctrinæ concionator futurus est, cum viderit, quanta res sit, quàm diuina tota concionandi ratio; tantæ rei quasi horrore quodam perfusus, ad eam suscipiendam se diuina in primis ope præparabit, atque muniet.

Hæc igitur supplex continenter petet.

Vt diuino adiuuato, propriæ laudis aut gloriôsæ nõ modò studio, sed ne opinione quidem efferatur; nullamq; illius rationem planè habeat.

Vt se vehementius in dies inflammet, cum ad præclaram illam diuinæ gloriæ cupiditatem, tum ad singularem erga proximos charitatem concipiendam.

Ad quas res duas potissimum ipse omnes neruos intendet pietatis suæ.

Vt denique ope diuina, & rei cuius tractandæ munus suscepit, sanctitati; & personæ quam concionatoris sustinet, dignitati atq; officio respondere possit.

Sibi verò quàm maximam potest, vim in eo abhibebit, vt tota mente totoque animo defixus in cœlesti Christi Domini regno propagando, in procurandaque animarum salute, suorum & commodorum & vtilitatum obliuiscatur omnino.

His igitur virtutibus, nempe sacris doctrinis, vitæ innocentia, morum sanctitate, & cœlestium rerum contemplationibus, is qui concionator futurus est excultus, idoneum se præbebit, vt ad prædicandum missus, populo valde proficit, tribus his quæ S. Bernardus commemorat, verbo, exemplo, & oratione.

Fugiet autem tanquam pestem, omnem ambitionem, omnemq; illius suspitionem.

Nè loca insigniora, vbi prædicationis suæ semen spargat; ambiat, affectet; memor Christi Domini, quem à patre à cœlo demissum ad erudiendum genus humanum, pagos, & vicos, & castella obijisse legimus.

Nunquam in opinionem inducet, maiori atq; nobiliori suggesto se dignum esse. Fuit hæc quondam incredibilis ambitio ethnicorum oratorum.

Christianus autè concionator ab istius ambitionis suspitione alienus esse debet, qui ad prædicandum Christum crifixum, non ad sui ingenij ostentationem vocatus est.

De præcipua vitæ ratione, quam scilicet speciatim concionator adhibebit, vbi concionandi munus suscepit.

QUOD sanè verò iam initio positum est, quodq; S. Augustinus scitè præscribit, in illud toto animo totisq; viribus adiutrice diuina gratia, concionator cum concionandi munus suscepit, incumbat, vt verbis perpetuo æqualem paremq; vitam agat.

Est porro euangelica doctrina, verbiq; Dei prædicatio, ignis ille semper in altari exardescens: cui perpetua sollicitudine is subministrare debet ligna, nempe optima præclaraq; vitæ suæ sanctissimæ exempla, officia, atq; opera virtutis, quibus corda fidelium accendat ad sanctè agendi studium.

De diuino illo viro Ioanne Baptista illud euangelij literis proditum est, quod [lucerna erat ardens, & lucens:] quippe cum cœlestem illam doctrinam quam docuit, virtutum sanctarum splendore perenni collustrauit.

Quare perpetuam sanctissimæ vitæ consuetudinem seruabit.

In incessu, statu, accubatione, deiectione vultus, oculorù demissione, capitis inclinatione, genuum inflexione, in omni denique motu corporis tenebit grauitatè & decorum, à persona quam sustinet non alienum.

Erit in omni colloquio grauis, mansuetus, ac salutaris,

In habitu vestituq; religioso sacerdotally modestus.